5de JAARGANG. CURAÇAO DEN 3n NOVEMBER 1888. N° 253

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, en Aruba per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAL N° 129.
UITSLUITENDE AGENTEN VOOR EUROPA:
P. JOLY & J. MARTIN,
66, RUE LAFAYETTE, **PARIJS.**
C. LEUCHS & C°
17, BARRETTS GROVE, **LONDEN.**

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10.— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un annuncio di 1 té 7 regel, fl, 050, cada regel mas fl. 0,07½.

HET DAGBOEK VAN FREDERIK III.

Geheel Europa ligt op dit oogenblik onder den geweldigen indruk, dien de openbaarmaking van het dagboek van Duitschland's te vroeg ontslapen laatsten Keizer gewekt heeft.

Wat men liefst voor eeuwig begraven had is in handen van iedereen. In alle talen zet men het over en de bladen zorgen voor wijdloopige uittreksels. De Duitsche rijkskanselier had zulks ongelukkig nur beleefd, toen het meegenomen dagboek als in triomf van Engeland naar Duitschland werd teruggevoerd — maar dat er meerdere exemplaren konden bestaan, neen dat had hij niet voorzien. En nu laat dat geschrift iedereen een blik in het verleden slaan en wel zoo onverholen en zoo diep dat elk begrijpt, wie er het meeste belang bij had, het dagboek in den grond te stoppen. Wij geven hier een paar uittreksels voor proef.

De uitroeping van het keizerrijk door de verbonden Duitsche vorsten te Versailles is door de pressie van Bismarck tot stand gekomen. Koning Wilhelm wilde niets weten van zijn keizerschap, en Bismarck veinsde daarom in den aanvang van hetzelfde gevoelen te zijn. De kroonprins wilde echter wel het keizerrijk, dat hij door het volk wilde laten uitroepen.

Dat wilde Bismarck echter volstrekt niet; hij wilde het de vorsten laten doen. Hierdoor ontstond tusschen den kroonprins en Bismarck te Versailles een hevige woordenstrijd, waarin de laatste zelfs zijn ontslag aanbood. Dewijl de bondsvorsten echter niet zeer geneigd waren, om aan Bismarck's verlangen, de uitroeping van het keizerrijk nl., te voldoen, dwong deze hen daartoe als het ware, met de bedreiging, het anders het in geestdrift ontstoken Duitsche volk te zullen laten doen. Over de annexatie van den Elzas waren Bismarck en de kroonprins het eens, doch beiden hadden Lotharingen liever niet gehad, Von Moltke en Von Roon eischten dit land echter beslist, vooral om de vesting Metz, wegens redenen van strategischen aard. "Toen na de inneming van Rome door de Italianen," meldt het dagboek verder, "de Paus vluchten wilde, bepleitte Bismarck 's Pausen vestiging in Duitschland, omdat het persoonlijk aanschouwen der Roomsche priesterheerschappij de Duitschers genezen zou": maar noch Wilhelm, noch Frederik wilden van iets dergelijks weten.

Het dagboek laat Bismarck hier geen schoone rol spelen; de toenmalige begrippen van den kanselier waren echter van dien aard, dat deze zinsnede zeer wel waarheid kan bevatten.

Toen keizer Napoleon in Maart 1871 op Wilhelmshöhe gevangen zat, moet hij eene toenadering tot Duitschland beproefd hebben.

Indien de overwinnaar zijne vredesvoorwaarden had willen verzachten, zou Napoleon daarvoor met Duitschland tegen Engeland ten strijde hebben willen trekken. De kroonprins echter waakte steeds voor de goede verstandhouding tusschen zijn vaderland en dat zijner gemalin. Als een roode draad loopt door alle aanteekeningen dit heen: vóór alles was hij Duitscher; pas in de tweede plaats Pruis.

De openbaarmaking dezer fragmenten is het feit van den dag.

Geheel Duitschland is in rep en roer gebracht; kreten van bewondering en verontwaardiging vermengen zich allerwege; in breede kringen wordt de lof gezongen van den grooten keizer, die tot onheil van zijn volk te vroeg moest sterven; in de hoogere en hoogste kringen echter is men zeer ontstemd over den onverlaat die het gewaagd heeft, geheimen aan het licht te brengen, die aan de waarheid de eer geven en aan de kunstmatige teelt van de geschiedkundige leugens een einde maken.

Vooral prins Bismarck is ten hoogste gebelgd.

Men kan zich voorstellen, hoe hij te moede is geweest zijn, toen hem de bladen het eerst onder de oogen kwamen, waarin hij zijn portret vond, geteekend door een meester, maar niet gefiatteerd! Hij zag, hoe in dezen getrouwen spiegel elke trek en lijn van zijn wezen in volkomen gelijkheid wordt weer gegeven; hij vond zich zelven daarin met al zijn hoeken en kanten, zijn onbeminnelijkheden en onwaarheden; dit was minder vleiend voor hem en hij greep naar een steen om den hatelijken spiegel te verbrijzelen.

„Gelogen!" liet hij uitroepen. „vervalscht; die bladzijden kan de kroonprins van het Duitsche Rijk niet hebben neergeschreven, want zij wemelen van fouten en onnauwkeurigheden; daar zijn anderen bij geweest, vijanden van het Rijk, die zich aan den kroonprins hebben opgedrongen, die zijn vertrouwen hebben misbruikt, die aan zijn aanteekeningen allerlei bijvoegsels uit hun eigen ongeslepen brein hebben vastgeknoopt en met deze verdichtsels te koop loopen, om zijn aandenken te besmeuren, om onrust te wekken en tweespalt te zaaien."

In dier voege heeft prins Bismarck zich uitgelaten. Met van verontwaardiging trillende vingers heeft hij het geschrift weggeworpen; hij is opgesprongen van zijn zetel; hij vond geen rust meer in Friedrichsruhe; hij is den keizer, die zich reeds op weg naar Weenen en Rome had begeven, nagereisd; hij heeft zich bitter beklaagd over het grievende onrecht, hem aangedaan, en hij heeft "op bevel des keizers" een aanklacht ingediend tegen de vuige lasteraars, die het hebben gewaagd aan den overleden keizer hun eigen lage gedachten in de pen te geven, zijn aandenken te bezwalken, en de trouwste dienaren van het Rijk te belasteren en belachelijk te maken.

Zouden er in Duitschland veel heden worden gevonden, die met de hand op het hart de overtuiging zouden willen uitspreken, dat Bismarck gelijk heeft en dat de voorgewende dagboekbladen van wijlen keizer Frederik een aaneenschakeling van leugens en verdraaiingen zijn?

Velen gelooven het niet.

Natuurlijk zijn er, die Bismarck's verontwaardiging deelen en die met hem den „misdadiger" wenschen te bestraffen, die de geheimen van Staat op zoo vermetele wijze heeft geschonden.

Maar in den grond van hun hart moeten zij het geloof aan de echtheid der openbaar gemaakte stukken bewaren.

Al wat daarin gezegd wordt, beantwoordt geheel en al aan de voorstelling, die het volk zich ten aanzien van zijn diep betreurden keizer heeft gemaakt; alles is geheel en al in overeenkomst met zijn vroegere daden en woorden; uit iederen zin proeft men den man van geest en smaak, den man, die niet naar de oogen van een ander, al mocht hij Bismarck heeten, verkoos te zien, maar die zelfstandig dacht en wilde handelen, niet naar kleingeestige Pruisische tradities, maar overeenkomstig de behoeften van het Duitsche volk.

Het dagboek verspreidt een vloed van licht over honderd dingen, van de vestiging van het Duitsche Rijk af tot op het ontstaan der godsdiensttwisten, die de harmonie van het vereenigde Duitschland op zoo noodlottige wijze hebben gestoord.

~~Dat licht is voor zeer velen hoogst~~ onaangenaam, voor Bismarck echter onverdraaglijk, omdat het hem aanwijst als den mindere van geest tegenover den kroonprins, die een van de grootste keizers van Duitschland ware geworden, zoo God niet in Zijne ondoorgrondelijke wijsheid het anders hadde beschikt.

Het dagboek verklaart ten volle de vijandschap, die tusschen Frederik en Bismarck heerschte slechts met moeite in de gedenkwaardige honderd dagen kon worden beteugeld, en noodzakelijk tot eene geweldige uitbarsting ware gekomen, omdat Bismarck's natuur niet kan onderdoen.

FEUILLETON.

DOS AMIGOE.

H. CONSCIENCE.

(*Siguimento.*)

Algun momentoe e dokter a keda para manera buscando explicacion di lo ke a pasa. E tabata puntra su curpa, si é tabata sonja. E tabatin conviccion, koe e asesino na apariencia meste tabata víctima di un infortunio grandi; pasobra su boz, koe e ora-ai tabata zona suave i lastimoso, no por tabata sino di un hende masjá hoben.

Guiá pa un sintimentoe di compasion, e dokter a camna jega cerca su atacadó, koe entre tanto a lamta para i sostene su curpa contra un paloe, coe su cabez cologá riba su pechoe. Dokter Christiaans a cohe su manoe, como si é kier a fula su pols, i el a puntré:

"¿ Bo ta desgraciadoe?"

"Masjá desgraciadoe", e jonkman a responde.

"Bo tin caintura, i un caintura fuerte."

"Mi cabez ta kima, manera koe mi tin candela den mi sesoe; toer cos ta bira dilanti di mi wowo....Mata bo, abo, bon dokter Christiaans! O, tempoe mi tabata mucha, mi a bendiciona bo nomber asína hopi be den mi oracionnan, dokter....i mi kier a mancha mi manoe coe bo sanger noble!"

E ora-ai el a coeminsa jora.

Mas i mas e dokter tabata sinti compasion coe n'é.

"Bo conoce mi." — e dokter dici — "Bo ta moestra mi respeto i gratitud. ¿ Mi por a haci bo algun fabor den mi bida kizas?"

"Bo a salba bida di mi mama, dokter."

"¿ Ki jama bo?"

"Bo pregunta ta haci mi tembla. ¿ Mi nomber? Si mi bisa bo mi nomber, mi ta caba coe bida di mi mama."

"¿ Bo ta stima bo mama asina tantoe anto?"

"Dios ta lesa den mi coerazon: E sabi esai!" e jonkman a afirma di un manera, koe lo a conmove hasta hende menos sensible koe dokter Christiaans.

"¿ Com ta posible?" — Mr. Christiaans a puntré — "¿ Bo ta stima bo mama, i bo por ....?"

"Di amor p'e, senjor.... ...."

"¿ Bo ta bira ladron i asesino?"

"Ta su honor, su bida, koe mi kier a saca for di bo."

"Mi no ta comprende bo; bo ta spanta mi. Si bo sinti no ta tolondrá, ¿ ta com lo mi splica mi bo palabranan?"

"Sí, mi tabata loco, un caintura terrible a ataca mi," — e jonkman dici, semper jorando. "Awor e excitacion di mi alma a calma........ma lo bo jega bo cas, i anto, ai........?"

"¿ I anto?"

"No ta keda mi otro recurso koe moeri. Si nan no haja mi morto, mi mama lo ta desesperá, lo é cai maloe di pena; ma verguenza lo no morde su coerazon."

"Si mi no ta comprende bo maloe, ¿ bo desgracia lo no por ta aliviá coe placa?" — e dokter a puntré coe un tono di compasion. "Bam mi cas coe mi; conta mi aja kiko ta haci bo asina desgraciadoe, i si mi haja, koe bo ta digno di mi judanza, lo mi haci lo ke mi por pa salba bo."

I el a cohe manoe di e jonkman, manera pa sigui camna coe n'é; ma esaki a ranca su manoe for di djé, el a hala un paso atras i el a grita spantá:

"¿ Bai bo cas coe bo? ¿ Presenta mi cara den luz? O, mi no por!"

"¿ Bo tin miedoe anto, koe lo mi traiciona bo?"

„Ta para igual. Nunca, nunca! Laga mi bai, dokter. Sea generoso i misericordioso! No papia nunca di lo ke a sosode aki, mi ta roga bo! Laga mi na mi suerte .... i Dios bendiciona bo, salbadó di mi mama, salbadó di su jioe desgraciadoe tambe; pasobra awor sikiera lo mi no parce manchá coe sanger dilanti di Huez supremo. Adios, adios!"

I el a coeminsa camna.

Ma e dokter a sigui su tras i tené.

"¿ Bo ta gradicidoe na mi?–" e dokter dici – "¿ Bo ta pretende, koe mi a salba bida di bo mama? Asina anto, haci mi un servicio pa recompensa esai."

"¿ Kiko un miserable den mi situacion por haci?" – e jonkman a puntra.

"Ta enteramente den bo manoe pa permiti lo ke mi kier pidi bo."

"Si ta asina, dokter, papia, maske bo exigi te último gota di mi sanger."

"Scucha." – e dokter dici — "lo mi no papia ni un palabra, ni coe mi mohé, di nos contramentoe coe otro riba e caminda-aki. Bo ta bai priminti mi, koe lo bo no trata di haci maloe ni na bo mes ni na ningun hende te majan merdia...... ¿ ta bon?"

"¿ Te majan merdia?"........Majan ta último dia........"

"Bam, mi ta pidi bo, priminti mi seriamente."

"Ta bon, dokter; lo mi biba te majan merdia. ¿ Ki servicio lo mi por haci bo e ora-ai?"

"Mi no ta exigi di bo sino esun único promesa-aki, i mi ta pone acerca, koe mi ta spera bo majan mainta tempran, pa seis or, na mi cas, pa mi informa di bo kende bo ta, i pa juda bo i salba bo, si esai ta posible pa mi haci. ¿ Lo bo bini?"

"No, dokter, lo mi no bini, mi no por bini. Mi suerte lo cumpli; nada por stroba esai."

"Ta mes cos, lo mi spera bo, lo bo calmá i huzga mihó. Te majan, te majan!"

"Adios te den eternidad!" e jonkman

Zooals uit dit geschrift blijkt, en zooals men uit vele mededeelingen van geloofwaardige getuigen reeds sedert lang wist, heeft Bismarck zich tegenover den kroonprins altijd met een tergende aanmatiging gedragen; hij hadde hem gaarne onder den duim gebracht, wanneer het mogelijk ware geweest; hij kon hem de achting niet ontzeggen, die aan zijne positie en meer nog aan zijne persoonlijke hoedanigheden toekwam, maar zonder den kanselier te kort te doen, mag de geschiedschrijver van den dag en van de toekomst te boek stellen, dat de dood van keizer Frederik Bismarck niet zeer onaangenaam was. Integendeel, hem was daarmede een last van het hart gewenteld; voor hem brak de zon van een nieuwe heerschappij weer door de wolken.

En nu komt de schaduw van den keizer Bismarck verontrusten; nu klaagt de doode hem aan, dat hij het was, die de fakkel der godsdiensttwisten in Duitschland heeft geworpen; nu tornt de ontvleesde hand van den neergeworpen tegenstander aan de lauweren, die om den schedel van den oppermachtigen kanselier hoofdzakelijk door zijn eigen toedoen zijn gestrengeld.

Reden genoeg voor den man, om in toorn te ontsteken en stoutweg te verzekeren, dat al die geruchtmakende openbaringen niets dan louter kwaadaardige verzinsels zijn.

De verdere uitgaaf van het nummer van het Berlijnsche tijdschrift, waarin de dagboekfragmenten werden medegedeeld, is verboden, ofschoon door de onafhankelijke bladen gezorgd is, het volk door de uitvoerigste mededeelingen van alles op de hoogte te brengen. Bismarck is hier te laat gekomen.

De *Reichsanzeiger* doet mededeeling van een schrijven des rijkskanseliers aan den minister van justitie, waarin een afschrift voorkomt van het door den eerstgenoemde aan den Keizer toegezonden bericht, omtrent het dagboek van Frederik III, met mededeeling, dat de Keizer de openbaarmaking van dit bericht bevolen, en een voorstel tot strafrechtelijke vervolging tegen den persoon, welke het dagboek in het licht gaf, goedgekeurd heeft. Ik houd, zegt Bismarck, dit dagboek, in den vorm, waarin de *Rundschau* het afdrukte, voor onecht. Mocht het echt wezen, dan zou op de openbaarmaking er van, mijns inziens, art. 92 van het strafwetboek toepasselijk zijn, hetwelk handelt over het opzettelijk openbaar maken van staatsgeheimen. Door gerechtelijke maatregelen zal ten minste op het ontstaan en het doel van deze strafbare publicatie licht geworpen worden. Dat dit laatste geschiedde, is gewenscht uit naam der keizers Wilhelm en Frederik beiden, wier nagedachtenis, een kostbaar bezit van volk en dynastie, voor verminking, die door deze anonieme, in het belang van revolutie en ruststoring ondernomen openbaarmaking in de eerste plaats tegen de nagedachtenis van keizer Frederik gericht is.

Wie de geheimzinnige persoon is, welke de interessante staats-geheimen verklapt heeft, is thans bekend. Het is niemand anders, dan de geheimraad Geffcken, die reeds een verhoor van eenige uren ondergaan heeft en zich in hechtenis bevindt. Geffcken was een akademie-vriend van keizer Frederik aan de universiteit te Bonn. Op aanbeveling van den toenmaligen kroonprins werd hij als hoogleeraar te Straatsburg geroepen. Ook deed de kroonprins zijn best, om Geffcken, in 1870, bij de diplomatie van het Duitsche Rijk in dienst te doen treden; doch dit stuitte af op Bismarck's krachtigen tegenstand, dewijl Geffcken als diplomaat in dienst der Hanzesteden, in het jaar 1864, de inlijving van Sleeswijk-Holstein door Pruisen tegengewerkt had, en in 1866 te Londen Bismarck in de Luxemburgsche quaestie moeilijkheden berokkend heeft.

De heer Geffcken heeft verklaard, dat hij werkelijk het dagboek aan de *Rundschau* heeft afgegeven; doch dat het origineel hem door keizer Frederik persoonlijk was ter hand gesteld, met bevel dit drie maanden na diens dood openbaar te maken. Velen zijn van oordeel, dat het Leipziger Reichsgericht, welks onpartijdigheid boven verdenking is, geene termen zal kunnen vinden, om Geffcken te veroordeelen.

Ondanks alle pogingen, bij den rijkskanselier aangewend, wil deze professor Geffcken niet op vrije voeten stellen. Inderdaad schijnt de kanselier uiterst op Geffcken gebeten en, volgens het *Berliner Tageblatt*, heeft hij zelfs met zijn ontslag gedreigd, wanneer de Keizer geene toestemming wil geven tot de vervolging.

Dit maakt zijn zaak echter niet beter en heeft ten gevolge, dat men meer en meer geloof slaat aan de harde waarheden, die Bismarck in het dagboek hooren moet.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

— Bij Gouvernements-beschikking is bepaald, dat alle vaartuigen, komende uit de havens van het eiland *Porto-Rico*, waar de kinderpokken in de hoofdstad en het district *Ponce* heerschen, in de *Caracas-baai* aan eene quarantaine, zullen worden onderworpen van [illegible] met inbegrip van de reis: zijn de navolgende, in alphabetische orde genoemde heeren belast met de leiding van het volksfeest, dat bij gelegenheid van 's Konings jaardag op den 19n. Februari e. k. door het bestuur dezer kolonie gegeven zal worden: *P. de [illegible]*, havenmeester en loods; *mr. E. L. van Lier*, particulier; *A. S. de Pool*, kapitein bij de Stedelijke Schutterij; *J. van der Linde Schotborgh*, 1ste luitenant der infanterie en *J. A. de Veer*, opzichter bij het Bouwdepartement.

— De Amerikaansche boot *Philadelphia*, van de *Red "D" Line*, zal, blijkens aankondiging der Agenten dier maatschappij, uit La Guayra en Pto. Cabello den 6n. of 7n. dezer alhier terugkeeren, in plaats van den 4n, zooals het op de Tijd-tafel bericht is, en, na de lading van de *Maracaibo* te hebben overgenomen, de reis naar New-York voortzetten.

— Aan belastingschuldigen wegens de *belasting op den invoer, accijnsrecht op sterke dranken en pakhuishuur van in entrepôt aanwezige sterke dranken* over het *Derde kwartaal* 1888, wordt gedurende veertien dagen, gerekend van af *den elfden dezer*, op gewone kantooruren gelegenheid gegeven om hunne bezwaren tegen den aanslag in die belastingen bij den heer Administrateur van Financiën ter beslissing in te brengen.

NEDERLAND.

— Blijkens een bij het departement van koloniën ontvangen telegram, is de nieuwbenoemde Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, mr. C. Pijnacker Hordijk, den 28 September jl. te Batavia aangekomen, en heeft hij den volgenden dag het bestuur aanvaard.

— Bij koninklijk besluit is mr. W. Tonkens Jz. met den dag, waarop hij het bestuur zal overgeven aan den benoemden Gouverneur van Suriname, eervol van de waarneming dier betrekking ontheven, onder dankbetuiging voor de daarin bewezen diensten, en is jhr. mr. A. Savornin Lohman, Advokaat-Generaal bij den Hoogen Raad der Nederlanden, benoemd tot Gouverneur der kolonie Suriname.

BUITENLAND.

Italie.—Donderdag 11 October werd keizer Wilhelm, vergezeld van zijn broeder Heinrich, den graaf Herbert von Bismarck en een gevolg van 12 heeren, in de Eeuwige Stad gewacht. Den 12n. plechtige ontvangst van het Romeinsche gemeentebestuur in het Kapitool; den 13n moesten de groote militaire parades worden gehouden; volgens het officieële regeerings-programma heette den 14n (zondag) rustdag. Op dien zondag zou keizer Wilhelm in het Vatikaan door Z. H. Paus Leo XIII plechtig worden ontvangen. 's Morgens zou de Keizer naar het gebouw der Duitsche ambassade gaan, daar eene Luthersche godsdienstoefening bijwonen en van daar, in de rijtuigen van het gezantschap, naar het Vatikaan rijden. In het gezantschapspaleis moest ook het pauselijk tegenbezoek plaats hebben, dat wil zeggen: het bezoek, hetwelk een Kardinaal, namens den Paus, bij den Keizer aflegt. Den 15n en 16n verschillende feesten, illuminatiën, enz; den 17n groot maritiem schouwspel in de baai van Napels; den 18n terugkeer naar Rome; den 19n vertrek des Keizers.

Naar men zegt moesten de feesten, die door de stad Rome worden betaald, alleén meer dan 4 ton gouds kosten. Nog dient vermelding, dat niets verzuimd is, om aan de feesten, enz., voor de Katholieken, een zoo hatelijk mogelijk karakter te geven, vooral ook door onzen hoogvereerden Paus, aan den laster en spotzucht prijs te geven.

—Een klein feit uit de reis van Koning Humbert naar de Romagna. De Koning had 1000 lires geschonken aan de kas der werklieden. Nu heeft de bestuursraad der werklieden met groote meerderheid besloten, die gift van de hand te wijzen, omdat zij Republikeinen zijn, en met den Koning niets gemeen willen hebben. Dat klinkt anders dan officieële toejuichingen!

—Bij gouvernementsbesluit zijn de aalmoezeniers der verbeterhuizen voor kinderen en jongelieden afgeschaft, zoodat die ongelukkigen zelfs op hun sterfbed niet meer zeker zijn, den laatsten troost van den godsdienst te zullen genieten, en voor het overige er maar als heidenen op aan zullen moeten leven, zonder godsdienstoefening en zonder godsdienstig onderricht. Een goed middel, om jonge schurken te maken!

— Bij den senaat zal eerstdaags de behandeling van het nieuwe strafwetboek aan de orde zijn. De *Oss. Rom.* vermaant daarom op nieuw de senatoren, zich de formeele protesten te herinneren, die mgr. Luigi Bruno, Bisschop van Ruvo en Bitonto, en na hem verscheidene Bisschoppen bij den minister van Justitie, Zanardelli, hebben ingediend, alsook de luide klachten van den Paus-zelven en van de geheele Katholieke wereld.

— Een liberaal blad te Baden, geeft de Italiaansche regeering den raad ... een tegenpaus aan te stellen, ten einde de kracht van den H. Stoel te breken. De *Germania*, deze uitmuntende raadgeving vermeldende, meent, dat het tijd wordt, de redaktie van het bedoelde blad af te zonderen uit de samenleving, m. a. w. in een gekkenhuis op te sluiten.

— Uit Londen wordt geseind, dat, in weerwil van het jongste bezoek van Keizer Wilhelm aan het Vatikaan, de betrekkingen tusschen Duitschland en den H. Stoel *meer* (?) gespannen zijn. Men spreekt zelfs van het terugroepen van den Duitschen gezant bij het Vatikaan.

Hebben wij hier weder aan de telegram-censuur te denken?

Frankrijk. — De President der republiek heeft een dekreet uitgevaardigd, betreffende het verblijf van vreemdelingen in Frankrijk, zooals hier onlangs per kabel werd overgeseind. Daarin wordt bepaald, dat ieder vreemdeling, welke zich in Frankrijk wil vestigen, binnen 14 dagen na aankomst, naam, ouderdom, nationaliteit, beroep of middel van bestaan moet opgeven, onder overlegging van bewijsstukken. Bij

---

a responde coe un boz, sofocá pa joramentoe.

"No lubida koe bo binimentoe lo doena felicidad na é, koe a salba bida di bo mama!" — e dokter a grité tras di su lomba.

Nan a separa for di otro i cada un a toema un caminda contrario.

III.

Su manicé dokter Christiaans a lamta mas tempran koe di costumbre. Henter anochi é no por a droemi bon di corda riba su contramentoe coe n'e mucha homber.

E tabata kibra su cabez p'é recorda, ki mohé, ricoe ó pober, é por a salba for di un morto mas ó menos sigur, p'é saca for di den nan cual ta mama di su atacadó; ma den su bida el a juda i cura asina tantoe hende, koe toer su studiamentoe tabata por nada.

Coe su cabez den su manoe, é tabata sinta den su kamber di estudio, puntrando su curpa, si e homber, koe tabata para cla coe un cuchioe den su manoe, lo a tribi presenté den su cara. ¿Lo é bini na e ora tihá?

Huzgando na aparienciá, hende lo meste bisa koe no; pasobra si miedoe di ta conocí a kita e jonkman di signi e dokter ajera-nochi, ¿ com lo el a tribi parce su dilanti awor koe ta di dia?

E observacion-ai tabata haci dokter Christiaans tristoe. No solamente é tabata sinti curiosidad pa sabi kende tabata su atacadó; ma é tabatin casi pa sigur, koe e pober meste tabata victima di un desgracia grandi i coe un judanza chikitoe lo é por tabata tresé atrobe for caminda di crimen riba caminda di virtud. E bon dokter tabata sintié contentoe semper, ora é por a debolbe salú di curpa na un hende maloe; ¡ma cuantoe mas feliz lo é no a sintié, si e dia-ai por tabata doená n'é di salba un alma for di perdicion eterna!

Profundamente entregá na su meditacionnan, e dokter a lubida probablemente, koe e ora fihá tabata acerca. Un batimentoe di hologie a recordé esai.

"¡Seis or!" — e dokter dici — "No, lo é no bini!"

Dokter Christiaans a lamta para, el a bai para na bentana, i é tabata loer den e glasnan, pintá di tal manera, koe hende por para p'aden mira caja, sin koe nan miré p'afó.

Ai é tabata observa toer hende, koe tabata pasa. Toer hende koe é tabata mira, tabata hendenan di coenucoe, koe tabata hiba verdura ó lechi, ó trabadónan, koe tabata bai na nan trabao. De vez en cuando é tabata nota un hende, koe na bista tabata parce hende di otro posicion, ma cual su panja na mal estado i nau manera tristoe di camna tabata hacié corda sufrimentoe i miseria, sea ocasioná pa desgracia ó pa nan mes falta.

Den esainan é tabata busca di reconoce su atacadó. Cada be koe di aleuw é tabata mira un jonkman bini, cual su presencia tabata revela pobreza, sufrimentoe i berguenza, é tabata spera koe klok di su porta di cas lo a bati; ma diferente be é tabata ganjá den su speranza.

Por fin el a corda di kita for di bentana, i coe pena é dici:

"Ta hopi ora caba koe seis or a bati. No, lo é no bini."

Ma e mes ora el a mira na un distancia hopi aleuw un jonkman, cual su presencia a impresioné asina tantoe, koe un gritoe di alegria a sali for di su pechoe:

"Ha, até kizas!"

E jonkman tabatin algun panja bisti, koe promé tabata decente, ma koe awor tabata toer manchá i machiká manera di un hende, koe a cai na awa ó droemi riba suela mulhá.

Na principio e dokter nò por a mira e jonkman su cara, pasobra é tabata camna coe su cabez cologá riba pechoe. Ora el a jega banda di cas di dokter Christiaans, el a lamta su cabez, manera pa reconoce e lugá, i e dokter por a mira su cara. E ora-ai el a coeminsa duda, pasobra, apesar koe e jonkman tabata masjá bleek i su wowonan tabata senjal innegable di sufrimentoe, di enfermedad ó di mal comportacion, é tabatin den heuter su presencia algo asina regular i hasta asina dusji i noble, koe tabata imposible pa e dokter sospecha nada di criminal den dje.

Verdaderamente, e dokter su promé suposicion meste tabata un ekivocacion, pasobra despues koe e jonkman a tira un bista riba su cas, el a coeminsa camna purá i el a pasa largoe.

E ora-ai dokter Christiaans a perde toer speranza i el a bolbe bai sinta na su mesa. El a saca un cartera for di su sacoe i el a coeminsa nota bisjitanan, koe é mester a haci e dia-ai cerca su enfermonan. De vez en cuando é tabata kita su atencion for di e ocupacion-ai p'é corda riba su atacadó; ma é tabata convencí caba koe lo é no a bini mas, pasobra e ora fihá a pasa, ta hopi ratoe caba............

Klok di su porta a bati. Dokter Christiaans a sinti un impresion particular; ma e mes ora el a hari su curpa i é tabata bisa den dje mes, koe sigur tabata bisjita di algun hende maloe, manera toer dia é tabata ricibi algun.

Un criá a habri porta di kamber i bolbe ceré.....E jonkman coe panja susji tabata pará su dilanti, muda, temblando, bleek manera un morto i coe su wowonan abao.

Como é no tabata sabi sigur, koe ta e jonkman koe a ataké, e dokter no a tribi papia directamente di e asuntoe.

"¿Kiko ta na bo servicio, mi amigoe? — dokter Christiaans a puntré.

"Ah, pordon! Ajera-nochi, ajera-nochi....." — e jonkman dici coe un boz koe casi e dokter no por a tende.

"¿Ajera-nochi?" — e dokter a repetí — "ahan, bo a bini! Sinta, ata un stoel ai."

(*E ta sigui.*)

—o—

verandering van woonplaats, zal telkens eene nieuwe aangifte noodig wezen. In de memorie van toelichting wordt gezegd, dat, blijkens de statistiek, het reeds aanzienlijk getal vreemdelingen, welke zich naar Frankrijk begeven, steeds grooter wordt. De nieuwe regeling is alleen van toepassing op hen, die zich voorgoed in Frankrijk vestigen, niet op doortrekkende vreemdelingen. Tegenover de van Duitsche zijde genomen grensmaatregelen mogen deze bepalingen, van welker uitvaardiging trouwens reeds lang sprake is geweest, vrij onschuldig heeten.

— De kamers, zoo werd door den ministerraad bepaald, zijn den 15 October bijeengekomen; het heeft allen schijn, dat ministerie Floquet dien dag niet lang zal overleven. Men meent, dat Floquet, om met eenige waardigheid te vallen, het voorstel tot grondwetsherziening gedaan heeft, dat hij niet verwacht, dat zal worden aangenomen. Dat de minister van marine overhoop ligt met de begrootingscommissie, en dat in haar boezem verdeeldheid heerscht, weet men: en dat, in weerwil van vele prachtige redevoeringen en dagblad-artikelen, de verschillende Republikeinsche partijen nog even fel als altijd op elkander zijn gebeten, is eene oude waarheid.

— Het *J. des Débats*, een liberaal blad, zegt, naar aanleiding der oprichting van een standbeeld voor Danton, den bloedhond van het schrikbewind: "Toen men Danton onder de guillotine legde, toen men Robespierre door een pistoolschot den kop verbrijzelde, toen Marat onder het mes ineen zakte, kreeg ieder van hen niets meer dan de straf voor zijne bloedige misdaden. En het zijn dergelijke mannen, door de geschiedenis veroordeeld, welke Frankrijk als hare roemrijkste zonen op een voetstuk zet! Het is ons wel: Frankrijk geeft uit, wat het in zich heeft; maar wij vragen, of wij het volgende jaar, de revolutie zullen gaan vereeren, die zulke monsters voortbracht, en welke medeplichtig waren aan roof, moord en brand, waarmede de omwenteling het ongelukkig land geeselde? De eerlijke lieden zullen met walg het hoofd omwenden, zoowel voor Danton als voor zijne vereerders, en zelfs voor het gouvernement, dat daags vóór het 100jarig feest eene plechtige hulde brengt aan '93, aan een der bloedigste helden van het schrikbewind, aan de somberste en hatelijkste herinneringen onzer geschiedenis."

— Den 11 October werd te Orleans het gedenkteeken voor mgr. Dupanloup onthuld.

— Mgr. Lavigerie, die te Bordeaux eenige rust neemt, is door twee journalisten geïnterviewd. Er hebben zich reeds meer dan 1000 personen aangemeld, om dienst te nemen in het legertje, dat de Kardinaal wil aanwerven tot bestrijding der slavernij. Mgr. Lavigerie toonde zich vol moed voor de toekomst. Uit Rome wordt gemeld, dat Mgr. aldaar verwacht wordt en de Paus eene breve zal uitgeven over de slavernij, welke breve zal medegedeeld worden aan alle gouvernementen.

— De regeering heeft uit Tunis bericht ontvangen, dat Italië aan Frankrijk het recht van toezicht over de Italiaansche scholen ontzegt. Naar luid van een later telegram, heeft de Italiaansche gezant te Parijs van de Fransche regeering eene nota ontvangen, te kennen gevende dat de nieuwe wetten niet op de Italiaansche scholen toegepast zullen worden.

— In de zitting der commissie, belast met het onderzoek van het wetsvoorstel ter herziening der Grondwet, was generaal Boulanger tegenwoordig, en keurde de noodzakelijkheid goed om de Kamers te ontbinden en eene constitueerende vergadering bijeen te roepen, die tegenover het land de verantwoordelijkheid op zich zal nemen. Hij heeft geweigerd antwoord te geven op zekere vragen en betreffende de godsdienst-quaestie zeide hij, dat zij door het land zelf moet opgelost worden.

— De algemeene begrooting besprekende heeft de minister van Financiën in de Kamer van Afgevaardigden verklaard, dat het, naar aanleiding van den Europeeschen toestand, alleszins noodzakelijk is, de buitengewone begrooting van Oorlog nog eenige jaren te dragen. Frankrijk moet zijne wapening verbeteren, ten einde aanvallen te voorkomen. Het suppletoire crediet, door den minister van Oorlog gevraagd, beloopt 900 millioen franken.

— Een Russisch eskader, te Cherbourg aangekomen, is van de marine en het volk eene geestdriftvolle ontvangst te beurt gevallen.

— In eene redevoering heeft de Lesseps te Lyon verklaard, dat het Panama-kanaal in Juli 1889 voor het handelsverkeer zal worden geopend.

— Te Parijs hadden er volksdemonstratiën plaats bij gelegenheid van het huwelijk van eene dochter van Boulanger met Kapitein Driant.

— De geologische maatschappij te Lilles heeft bericht ontvangen dat de expeditie van Henry Stanley vermoord is.

Spanje. Te Barcelona heeft Castelar eene redevoering uitgesproken, waarin hij verklaard heeft de tegenwoordige regeering te zullen ondersteunen, indien zij zich voorneemt het algemeen stemrecht in te voeren en het militairisme in Spanje te bestrijden. Hij besloot zijne rede met te eischen, dat het Kabinet-Sagasta het regeerings-programma nakome, welke het aangeboden heeft bij zijne komst aan het bewind. Den redenaar werd eene ovatie gebracht.

— De opening der Cortes wordt aangekondigd voor den 27n. dezer maand. Er zal geen troonrede gehouden woren.

Duitschland. — Een groote opstand is aan de Oostkust van Afrika uitgebroken, waarvan voornamelijk de Duitsche kolonisten de slachtoffers worden. Ook Bismarck ondervindt thans, dat koloniën niet altijd rozen opleveren. Gelijk men weet, hebben de Duitschers zich voor eenige jaren, ondanks den tegenstand van den Sultan van Zanzibar, ten Zuiden van diens land neder gezet. Zij handhaafden zich daar met kracht van wapenen, en wisten ten slotte den Sultan door dreigementen tot rede te brengen. Ook de Engelschen, hoewel met leede oogen Duitschland's vestiging aan de Oostkust van Afrika aanziende, legden er zich ten slotte bij neder. De Duitsche kolonisten hebben het thans echter met hun meest geduchten vijand te kwaad gekregen: de inboorlingen. Te Kilwa, eene havenplaats aan den Indischen Oceaan, waar de Duitschers hun hoofdzetel hadden, werden de kolonisten in het gezicht hunner kanonneerbooten gedood. Deze booten konden geen hulp verleenen, daar duizenden en duizenden inboorlingen het strand bezet hielden. De lijken der Duitschers werden gruwzaam verminkt. De Engelsche kanonneerboot Pinguin redde het leven der Duitschers te Lindi.

Van iemand, die goed op de hoogte is, ontving de Keulsche *Volks-Z.* eene schets van den toestand, die erger doet vreezen. De schrijver verwacht een algemeenen opstand. De slavenhandelaars hebben de bevolking opgeruid. De grootste misslag is geweest, door Europeanen de ambtenaren van den Sultan van Zanzibar te vervangen. Zij bekommerden zich niet, om hetgeen in het binnenland voorviel. Indien zij daarentegen partij hadden getrokken van het groot ontzag, dat de inboorlingen voor den Sultan gevoelen, hadden zij de Arabieren kunnen in toom houden, welke alleen aan Mahomedanen willen gehoorzamen. De tweede misslag was, dat de invoer van wapenen en ammunitie in het binnenland niet werd verhinderd. En ten derde duldde men, dat de slavenhandel werd uitgebreid. Hierdoor is de macht der slavenhandelaars grooter geworden, en zij hebben voortdurend wapenen en ammunitie aangekocht. Het zal zeer moeilijk, zoo niet onmogelijk zijn, die misslagen te herstellen.

— De regeering heeft het dekreet ingetrokken, waarbij de verspreiding van het boek van dr. Mackenzie over de ziekte van Keizer Frederik verboden wordt.

Engeland. — Kardinaal Manning viert dit jaar zijn Gouden Priesterjubilé, en zijne vereerders hebben 50,000 pd. st. bijeen verzameld, die hem zouden overhandigd worden tot delging der schulden van zijne kathedraal. Men heeft den Kardinaal reeds meermalen in de gelegenheid willen stellen, eene nieuwe groote kathedraal te bouwen: maar steeds antwoordde hij met de beteekenisvolle woorden: „Zoolang in Engeland nog zooveel katholieke kinderen hunne eigen scholen niet hebben, zal ik niet met het bouwen van een dom beginnen. Het gewichtigste is het oprichten van katholieke scholen voor onze kinderen, welke anders voor het H. Geloof verloren gaan."

— De Patriarch van Servië heeft het huwelijk van Koning Milan nietig verklaard.

— In het *Times-Parnell*-geding heeft de Procureur-generaal erkend, dat eenige aan Parnell toegedachte brieven valsch zijn. De rechtbank heeft een onderzoek van de boeken der Land-liga bevolen. Volgens latere berichten worden de beschuldigingen van den Procureur-generaal tegen de Parnellisten voortgezet.

— In het Noorden van Engeland hebben 30,000 steenkolenmijn-werkers den arbeid gestaakt. Het conflict neemt een onrustwekkend karakter aan.

China. — Nu Amerika en Ausralië den landverhuizers de deur voor den neus hebben dicht geworpen, verzoeken de zonen van het Hemelsche Rijk ergens anders onder dak te komen. Men heeft in Rusland Chineesche agenten opgemerkt, welke men verdenkt de middelen te beramen, om zoo mogelijk den stroom der emigratie uit hun land derwaarts te leiden. De Russen, hoe gastvrij ook op dit punt, zien daarin echter een gevaar. Zij vreezen, dat, bij vrije emigratie van Chineezen, de wijdverstrooide Siberische bevolking er bij zou onder gaan, en de met zooveel bloed en schatten verkregen Aziatische grenslanden hun nationaal karakter zouden verliezen.

Bulgarije. — Den 31n October jl. heeft prins Ferdinand persoonlijk de zitting der Sobranje geopend.

N. Amerika. — De Amerikaansche bladen maken brieven van den Britschen gezant te Washington openbaar, waarin hij zich ten gunste der democraten verklaart. Eenige bladen laken die brieven, anderen beschouwen ze als verkiezingsmanoeuvres der republikeinen. In Londen doet het gerucht de ronde dat de Markies van Salisbury den gezant over diens houding gelaakt heeft. Ook zegt men, dat president Cleveland de terugroeping van den gezant gevraagd heeft. De Engelsche pers bespreekt de zaak en erkent, dat de gezant eene groote onvoorzichtigheid begaan heeft. Salisbury en de Amerikaansche gezant te Londen hadden verscheidene bijeenkomsten over dit incident. Sir Charles Zupper, vertegenwoordiger van Canada te Londen, zal vermoedelijk tot Britschen gezant te Washington benoemd worden.

Haiti. — Naar aanleiding van een opstand in het Noorden is eene troepenmacht naar Gonaïves gezonden om de stad de beschieten, in geval zij zich niet onvoorwaardelijk overgeeft. Met datzelfde doel is de kanonneerboot *Toussaint Louverture* naar die stad vertrokken.

Het schijnt zich thans te hebben bevestigd, dat generaal Télémaque in den nacht van den 28n. Sept. jl. door schroot gedood en niet vermoord is geworden, zooals aanvankelijk is beweerd.

Een bericht van 18 Oct. jl. meldt dat het voorloopig bestuur gevallen is. Hippolite, een der leden van dat bestuur, heeft zich bij de revolutionnairen aangesloten; de overige leden hebben in de consulaten de wijk genomen. De constitueerende vergadering heeft eene voorbereidende zitting te Gonaïves bijeengeroepen met het doel om een candidaat voor het presidentschap te verkiezen. Generaal Légitime is te Port-au-Prince benoemd tot president van het voorloopig bestuur ter vervanging van generaal Boisrond Canal. Het nieuwe Kabinet bestaat uit de heeren: Magron, Prophète, Rossignon, Pignant en Lanture. Cap Haitien, Gonaïves en St. Marc zijn geblokkeerd. Na Gonaïves beschoten te hebben, zullen de oorlogschepen naar St. Marc gaan.

Falsificacion di Historia.

VIII.

Lucha den Papado coe Monarcanan.

(*Siguimento*)

Ciegá pa orgullo, Barbarossa tabata haci toer esfuerzo pa haci e cisma dura den Iglesia. Despues di morto di Victor IV (1164) el a reconoce como Papa legitimo: Paschalis III, koe debe su eleccion na intervencion di canciller Reinald, i, violando leinan di Iglesia, el e laga obispoe di Luik só consagré como Papa. E tabata castiga toer hende, koe tabata opone nan contra Paschalis [entre otro: su tio arzobispoe di Slazburg], i el a pone como obispoe di Mainz, Christiaan von Buch, un homber, koe, segun Döllinger ta scirbi, „tabata destrui placa di obispado coe mohé i cabai, i koe tabata moestra emperador masjá servicio, oprimiendo i hortando pober Longobardonan."

Despues Federico a bai ataca Roma coe un chército grandi, el a corre coe Papa, el a apoderé di templo di San Pedro, koe tabata trocá na un forti, el a entronisa e contrapapa den e santuario-ai escandalosamente profaná i el a laga Paschalis coroné como emperador.

Tabata 1e di Augustus 1167. Tabata parce, koe Barbarossa a triunfa i jega na colmo di su gloria. Ma sin spera, un otro forza a lamta contra e violadó. Dia 2e di Augustus caba a presenta un enfermedad, koe tabata caba coe é chército imperial, manera un angel di maldicion. Den poco tempoe a moeri nada menos koe 25.000 soldá. Flor di su chército tabata cortá. Barbarossa su soldánan di mas balente i di mas fiel, su conseheronan di mas influencia a cai bao di slagnan di e carbatji-ai di Dios. Conde Federico di Zwaben, primo di Barbarossa i heredero di corona, toer otro favoredornan di e cisma den Iglesia, asina mes tambe e desgraciadoe canciller Reinald von Dassel, koe tabata instigadó di toer maloe, nan toer tabata víctima di e plága violento. Di dia i anochi hende tabata mira vlam di candela, koe Alemannan tabata cende, pa kima curpa di nan compatriota mortonan pa koe nan por a hiba sikiera nan wesoeñan na Alemania. Ma por fin cantidad di mortonan a bira asina grandi, koe simplemente nan tabata tira nan den rioe Tiber. Esnan koe a sobra, a abandona e lugá di destruccion. Emperador i emperatriz a toema nan caminda pa Toscana, i e papa falsoe a huï bai Viterbo. Ma Cristiandad tabata mira dede di Dios den e desgracia, koe a cai asina di ripientoe riba emperador i su partidarionan. Nan tabata compara Barbarossa coe Senacherib, i nan tabata considera e epidemia como un mensagero di cieloe, koe a bin vinga profanacion di templo i altá i proteha Iglesia coe su cabez legitima.

Sin embargo, ni e circunstancia-ai, ni resultado desfavorable di su guerra contra Longobardonan, no a troca Barbarossa su manera di corda. Inmediatamente despues di morto di Paschalis III el a laga nan eligi Calixto III como contra-papa. Di su banda Papa Alejandro III a doena un prueba imponente di su caracter noble i di su bon sintimentoe pa su adversario: dos be (1167 i 1170)

el a rechaza pidimentoe di emperador Manuel di Grecia, koe tabata ofrece pa bolbe uni Iglesia Griega coe Iglesia di Roma, si Papa kier a coroné como emperador.

Por fin, ora el a mira su ehército destruí na batalja di Legnano [1176] i koe el a hajé completamente sin judanza, emperador a coeminsa bolbe n'é mes. Despues di un lucha fuerte, ma feliz, contra su propio naturaleza soberbia, el a busca i haja tantoe reconciliacion coe Papa, como paz coe Longobardonan.

Jen di gratitud na Dios, Papa a participa e noticia-al na obispoenan, koe tabata reuní na Ferrara, coe n'e palabranan-aki: "No ta un hende: ma ta Dios a haci esai, i na nos bista ta un milagro, koe un pader bieuw, sin forza di arma, por a resisti furia di Alemannan i vence riba forza di emperador, sin bringa. Nos ta kere, koe esai a sosode bao di direccion particular di Dios, pa koe orgullo humano tene presente i pa koe henter mundoe reconoce, koe ta imposibel pa hende bringa contra Dios, i koe ningun hende meste risca di lamta contra poder di Altísimo." — Despues koe emperador su excomulgacion tabata anulá, el a bai Venecia huntoe coe Papa (1177). Aja, na porta di templo di San Marco, na presencia di un multitud grandi di hende, e dos hombernan di mas grandi den nan tempoe a contra coe otro. Sinceramente reconciliá i jenā di mira pacífico, tabata para aja banda di otro, esun koe tabatin poder temporal di mas elevá i e otro, koe tabatin poder spiritual di mas elevá. Federico, koe na otro ora tabatin coerazon asina grandi, i awor spantá i humiliá pa manoe di Dios, a kita su púrpura imperial i el a cai na pia di e Pontífice anciano. Papa Alejandro a lamté i doené suntji di paz. Dia siguiente Papa a ofrece un Santoe Sacrificio den misa di San Marco. Camnanda adilanti como mariscal, Barbarossa tabata habri caminda pa Vicario di Cristoe pasa i jega na altá, i, ora misa a caba, el a tene striboe pa Papa, el a hiba su mula na frena te na un distancia i el a ricibi bendicion di Santo Padre. Dia 1°. di Augustus paz tabata solemnemente proclamá den último reunion. Federico tabata sintá na manoe dretji di Papa, mientras Romuald di Salerno, como representante di Willem di Sicilië, koe na mes tempoe tabata cera paz, tabata sintá na Papa su manoe robes. Santo Padre a manifesta su alegría coe expresion suave i noble, koe por fin nan por a jega na haci paz. Barbarossa a responde di un manera no menos noble i den mas cos é dici: "Koe henter mundoe sabi, koe, maske nos ta brilja den esplendor di imperio Romano, ricibimentoe di e dignidad-ai no a libra nos di nos debilidad humana, i koe magestad imperial no ta exclui ignorancia. A lo menos, guiá pa mal hende, nos a haja nos den oscuridad, i mientras nos tabata imagina nos riba caminda di verdad, nos a perde caminda di husticia. Pasobra mira, nos a haci guerra contra e Iglesia koe nos kier a defende, i casi nos a tumbé, mientras nos tabata corda di elevé. I asina a sosode, koe E, Kende ta fiha Su bista coe benevolencia riba hende humilde i koe no ta mira hende soberbio sino for di ciertoe altura, mirando nos poder i humildad di nos contra-partido, segun Su costumbre, a tumba poderosonan for di nan puesto i halza humildenan. Ma como bondad divina a permiti nos comberti, koe un tempoe largoe nos tabata den error, ma é no a permiti, koe nos a keda semper riba mal caminda, — p'esai toer esnan koe ta reuní aki meste sabi, koe nos ta bolbe for di e error, koe nos ta renuncia, na verdad, for di cisma na unidad, i coe gratitud nos ta laga ricibi nos den seno di nos Mama, Santa Iglesia." — Despues di emperador su discurso, toer partidonan a hura di sostene paz.

Ata lo ke a sosode na ceramentoe di paz na Venecia. Lo ke nos a scirbi ai-riba, ta toemá for di escritonan di testigoe ocular, principalmente for di narracion hací pa Romuald di Salerno, koe den e último reunion nos a mira sintá na manoe robes di Papa. Ningun di scirbidónan di crónica di e tempoe-aja no ta papia ni un palabra di e humiliacionnan, koe emperador a sufri. E combersacion, di koe Federico, na lugá di ricibi suntji di paz, mester a pone su garganta bao di Papa su pía, ta, manera hopi otro di e sorto-ai, falsificá i poné na circulacion pa scirbidó Italianonan, koe kier a adula soberbia di Venecia coe n'esai. Ma tambe odio contra Santa Silja tin un gran parti den e presentacion falsoenan, koe scirbidónan di despues ta haci di lo ke a sosode. Solamente odio contra Roma por caracterisa e espectáculo glorioso pa toer dos partido, koe reconciliacion di Papa i emperador ta ofrece, como triunfo di "tiranía papal" i como "profunda humiliacion di imperio."

Entre tanto, consecuencia di e lucha, hací coe asina tantoe pasion i arma asina desigual, tabata di grandi significacion pa Iglesia. A lo menos ai no tabata importa solamente independencia i libertad di Iglesia di Roma, ma libertad i independencia di Iglesia en general. Si Papa mester a keda di abao i bira dependiente di emperador, henter Iglesia lo tabata entregá na caprichoe di principenan i lo el a bin tabata den un estado di dependencia, manera nos ta lamenta den siglo diez i diez-un.

Koe Iglesia a kedá liber i independiente, nos tin di gradici, despues di Dios, na moderacion i constancia inflexible di Papa Alejandro III.

(Fin ta sigui.)

BEKENDMAKING.

De publieke verkoop van zilveren en gouden VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1 Januari t/m 30 Juni 1886, onder N°. 1640 t/m 6057 W zal plaats hebben op Donderdag 8 November a. s. en volgende dagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao 18 October 1888.

De Voorzitter,

M. P. CURIEL.

ANUNCIO

Beendementoe na fiendisji di PREENDANAN koe tin plaka fiá riba nan na *Spaar- en Beleenbank*, eesta eesnan fo di 1 Januari te 30 Juni 1886, bau di No. 1640 te 6057 W, lo tin loega Djaweebs, dia 8 di November, i dianan koe ta sigui.

Ta pidi doonjonan di e preendanan aji bin paga nan intres atin di evita nan beendementoe.

Corsouw, 18 October 1888.

President,

M. P. CURIEL.